12+

Ұлт болашағы өз қолымызда!

Талдықорған

Газет 1992 жылдың 2-наурызынан шыға бастады

www.taldykorgan-online.kz
e-mail: taldyk@bk.ru
@Taldykorganpress

№21 (1863) Жұма, 30-мамыр 2025 жыл, Республикалық қоғамдық-саяси газеті

АСТАНА ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФОРУМЫ

АҚЫЛ-ОЙ ҚОСУ АРҚЫЛЫ КЕЛЕШЕКТІ БАҒДАРЛАУ

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Астана халықаралық форумының Пленарлық сессиясы жұмысына қатысып, сөз сөйледі.

Қадірлі қонақтар!

Баршаңызбен Астана халықаралық форумында жүздескеніме қуаныштымын!

Бүгінгі басқосуға шетел үкіметтерінің басшылары, дипломатия, бизнес және академиялық ортадағы достарымыз бен әріптестеріміз қатысып отыр. Мәртебелі меймандарымызға, атап айтқанда, Руанда Президенті Поль Кагамеге және Солтүстік Македония Президенті Гордана Силяновска-Давковаға, Еуропа Кеңесінің Бас хатшысы Ален Берсеге, БҰҰ-ның бұрынғы Бас хатшысы Пан Ги Мунға, Біріккен Ұлттар ұйымы жүйесінің жетекшілеріне, форумның өзге де қатысушыларына шынайы ризашылығымды білдіремін. Форум аясында жаһандық экономика, өңірлік ынтымақтастық және халықаралық күн тәртібіндегі басқа да мәселелер жөнінде нәтижелі пікір алмасамыз деп үміттенеміз.

Бүгінгі жиын әлемде белгісіздік белең алған кезеңде өтіп отыр. Мұны жолайрық, халықаралық қатынастардағы сын сағаты деп сипаттасақ та болады. Алайда бұл тұжырымды тарихшылардың еншісіне қалдырған жөн. Қазір осы жағдайға қалай жауап беретініміз маңызды. Алдымызда таңдау тұр: қандай шешім қабылдаймыз, қандай құндылықтарды қорғаймыз?! Дүние-жүзін қақтығыстар мен соғыс өрті жайлап барады. Былтырғы мәліметке сәйкес, 52 мемлекет қарулы қақтығыс жағдайында тұрған. Ал осындай қатыгез әрекеттерден келген экономикалық шығын 19 триллион долларға жетті. Бұл, шамамен, әлемдік ІЖӨ-нің 13,5 пайызы. Дегенмен осы сандардың арғы жағындағы ахуал одан да қорқынышты: қазіргі қақтығыстар анағұрлым ұзақ әрі күрделі сипатқа ие. Оған көптеген «ойыншылар», тіпті, ешқандай мемлекетке қатысы жоқ топтар араласады. Бұдан бөлек, мұндай қақтығыстардың тамырында түрлі қайшылықтар жатыр.

Аталған факторлар бейбітшіліктің берік орнауына кедергі келтіруде. Айрықша алаңдаушылық туғызатын тағы бір дүние бар. Ол – әлемдегі осы тектес шиеленістердің жаһанға мүлдем жаңа түсінік пен құндылықтар ұсынып, адамзатты түбегейлі түлеген, бірақ әзірге беймәлім келешекке бастап бара жатқан жасанды интеллектінің даму трендімен еш үйлеспеуі. Бұл орайда тарихи тұжырымдар мен саяси араздыққа негізделген әскери қақтығыстар мен соғыстар мүлдем орынсыз, тіпті ақылға қонбайды. Соғысудың орнына біз халқымызды, әсіресе, жастарымызды саналы әрі өркениетті қоғам құруға үндеуіміз керек. Әрине, қақтығыстардың қай-қайсысы да жіті назар аударуды қажет етеді. Әйтсе де, ядролық қаруды иеленген мемлекеттер арасындағы шиеленіске айрықша мән бергеніміз жөн. Бүгінде тоғыз елдің арсеналында жалпы саны 13 мың ядролық оқтұмсық бар. Сарапшылар оны қолдану ықтималдылығы артып келе жатқанын ескертеді. Тіпті, бұған жазатайым қателік, оқыс оқиға немесе эскалация себеп болуы мүмкін. Бір ғана жарылыстың салдары жойқын болмақ. Ғалымдар атом бомбасы түскен жерін күл-талқан етіп қана қоймай, жаһандық ауқымдағы климат апатына әкеп соғуы, егістік атаулыны жойып жіберуі мүмкін екенін айтады. Оның қасіретін біз жақсы білеміз. Жерімізде жасалған 450 ядролық сынақтың зардабымен Қазақстан әлі күнге дейін бетпе-бет келіп отыр. Біз бейбітшілік үшін Кеңес өкіметінен мұраға қалған ядролық арсеналдан өз еркімізбен бас тарттық. Бүгінде жаппай қырып-жоятын ядролық және биологиялық қаруды таратпау ұстанымын жақтаймыз.

Жаһандық қауіпсіздікке төнген қатерге тек геосаяси сипат тұрғысынан қарамау керек. Мұны мойындаған жөн. Әлемдегі қазіргі ахуал өзгеріп жатыр. Мультилатерализмнің үні құмыққанда, протекционизм өршиді. Осынау бей-берекет кезеңдегі біздің міндетіміз – ынтымақты қатаң сақтау, ыдыраған тұсын қайта қалпына келтіру. Қазақстан қазіргідей алмағайып заманды сындарлы ықпалдастық тұрғысынан қарастырады. Сыртқы саясатта жікке бөлінбей диалогқа келуді, кез келген елдің егемендігін құрметтеуді басшылыққа аламыз. Әсіреұлтшылдық танытып, өзге халықтардың тарихы мен мәдени дәстүрлерін менсінбеуге жол берілмейді. Аз халықтардың ана тілінде сөйлеп, төл мәдениетін дәріптеуіне құрметпен қарау қажет. Сондықтан Қазақстанда «Бірлігіміз – әралуандықта» қағидатын қатаң ұстанамыз.

Құрметті достар!

Соңғы бірнеше жылда Қазақстанда ауқымды экономикалық және институционалдық реформалар жүргізілді. Біздің мақсатымыз айқын – барынша әртараптандырылған, инклюзивті және келешекке бағдарланған экономика құру. Экономикалық өсім орнықты болумен қатар, оның игілігі әр азаматқа әділ бөлінуге тиіс. Елімізді түбегейлі жаңғыртып, Әділетті Қазақстанның негізін қалау үшін мемлекеттілікті нығайтуға көп күш-жігер жұмсап жатырмыз. Жалпыұлттық референдум арқылы Конституциямызға өзгеріс енгізіліп, басты билік институттарына реформа жасалды.

Біз суперпрезиденттік жүйеден бас тарттық. «Күшті Президент – ықпалды Парламент – есеп беретін Үкімет» қағидасын басшылыққа алатын, тежеу мен тепетеңдік жүйесі бар президенттік республика жолын таңдадық. Бұл тұжырым Қазақстандағы саяси жүйенің ерекшеліктеріне мейлінше лайықты модель екеніне кәміл сенемін.

Президент өкілеттілігі бір реттік 7 жылдық мерзіммен шектелді. Қазақстанда ғана емес, біздің аймақта мұндай шешім бұрын-соңды қабылданбаған. Менің ойымша, бұл қадам еліміздің саяси жүйесін нығайтуға, экономикасын дамытуға және өркениетті қоғам құруға негіз болады. Президент – халықтың белгілі бір мерзімге, біздің жағдайымызда жеті жылға жалдаған менеджері.

Парламент азаматтық қоғам және жаңа саяси партиялардың мүшелерімен толықты. Сондай-ақ әйелдерге, жастарға және әлеуметтік тұрғыдан осал топтың өкілдеріне қосымша квота берілді. Адам құқықтарын қорғаудың нақты тетіктері болмаса, ілгері жылжу мүмкін емес. Бұл жүйе «Заң мен тәртіп» қағидатында көрініс тапқан.

Біз аталған реформаларды геосаяси ахуал тұрақсыз кезеңде қолға алғанымызды білеміз. Бірақ «Жол мұраты – жету». Осы стратегиялық бағдарымыздан айнымаймыз, реформаларды тоқтатпаймыз. Жаһандағы сын-қатерлерге қарамастан, экономикамыз былтыр 5,1 пайызға өсті. Шетелден тартылған тікелей инвестицияның көлемі рекордтық көрсеткішке жетті. Транскаспий халықаралық көлік бағытымен тасымалданған жүк 62 пайызға артты.

Дей тұрғанмен біздің стратегиялық мұратымыз цифрмен ғана өлшенбейді. Бұл реформалар жұртшылықтың өркендеуіне жол ашатын жаңа қоғамдық келісімді орнатуды көздейді.

(Жалғасы www.taldykorgan-online.kz желілік басылымында).

ҚЫМБАТТЫ БАЛАЛАР!

Сіздерді 1 маусым – Халықаралық балаларды қорғау күнімен шын жүректен құттықтаймын!

Жаздың шуақты алғашқы күнімен қатар келетін бұл тамаша мереке – балалық шақтың жарқын сәттеріне толы, шаттық пен қуанышқа бөленетін ерекше күндердің бірі. Бұл күн – әрбір балаға деген сүйіспеншілік пен қамқорлықтың көрінісі деп білемін. Қай халықтың болмасын елдігін, салт-дәстүрін, атамекенін болашаққа апаратын бүгінгі жас ұрпағы. Дүниеде баладан асыл, сәбидің күлкісінен қымбат қазына жоқ.

Құрметті жас достар!

Сіздер – біздің көзқуанышымыз, болашаққа деген сеніміміздің символысыздар! Армандарыңыз асқақ, мақсаттарыңыз анық болсын! Еліміздің ертеңін гүлдендірер білімді де парасатты азамат болуларыңызға тілектеспін. Алдағы жазғы демалыстарыңыз шаттыққа, қызықты оқиғалар мен жарқын әсерлерге толы болсын!

Ернат БӘЗІЛ,
Талдықорған қаласының әкімі

сайт: www.taldykorgan-online.kz / e-mail: taldyk@bk.ru / тел.: 40-11-02 / мекенжайымыз: Ж.Балапанов көшесі, 28-үй, 4-қабат

ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНА 3 ЖЫЛ

КЕЗЕКТЕ ТҰРҒАН 5735 АДАМ ҮЙЛІ БОЛДЫ

Облыс құрылғаннан бері өңірде барлық қаржыландыру көздері есебінен шамамен 1 млн. шаршы метр тұрғын үй пайдалануға берілі, қабылданған шаралардың арқасында кезекте тұрған 5735 азамат үйлі болды, ал биыл барлық бағыттар бойынша тағы 2026 адамды тұрғын үймен қамтамасыз ету жоспарланып отыр.

Атап айтқанда, үш жылда Талдықорғанда 3135, Панфилов ауданында 687, Текелі қаласында 394, Кербұлақ ауданында 390, Алакөл ауданында 325, Ескелді ауданында 209, Көксу ауданында 175, Сарқан ауданында 145, Қаратал ауданында 143, Ақсу ауданында 132 отбасыға үй берілді. Соның 1400-і – көп балалы отбасы, 265-і – жетім балалар, 1643 тұрғын – әлеуметтік осал топтар санатынан. Бұл тұрғын үйлер «Шаңырақ», «Бақытты отбасы», «Жерұйық», «Жетісу жастары» бағдарламалары аясында, демеушілер есебінен берілді, сол сияқты мұның ішінде кредиттік, жалгерлік үйлер мен апатты үйлерде тұратындарды көшіру де бар.

Сонымен қатар биыл өңірде 375,0 мың шаршы метр тұрғын үй, соның 92,3 мың шаршы метрі бюджет қаражаты есебінен, атап айтқанда жалға берілетін және кредиттік тұрғын үй есебінен, 22,7 мың шаршы метрі «Самұрық – Қазына» АҚ есебінен, 54,4 мың шаршы метр жеке құрылыс салушылар есебінен салынады. Бұл ретте жыл басынан бері тұрғын үйдің жоспарланған көлемінің 72,1 мың шаршы метрі пайдалануға берілді. Сондай-ақ халықтың әлеуметтік осал топтары үшін жалпы ауданы 15,2 мың шаршы метр болатын 258 пәтер сатып алуға республикалық және жергілікті бюджеттен қаржы бөлінді.

Биыл барлық бағыттар бойынша облыстың 2026 тұрғынын баспанамен қамту жоспарланған. Бұл ретте жыл басынан бері 114 көпбалалы отбасы, 49 жетім бала және халықтың әлеуметтік осал санатынан кезекте тұрған 153 адам – жалпы саны 361 адам Ақсу, Алакөл, Сарқан, Көксу, Қаратал, Кербұлақ, Ескелді, Панфилов аудандары мен Текелі, Талдықорған қалаларында тұрғын үймен қамтамасыз етілді.

Күні кеше Талдықорғанның жаңа шағын ауданында көп қабатты үйден 60 пәтердің кілті табысталған болатын.

Атап өтсек, осы жылдың 1 мамырындағы жағдай бойынша Жетісу облысында тұрғын үйге кезекте тұрған азаматтардың саны 31 619 адам, оның 15 мыңнан астамы Талдықорғанда тұрады. Өңірде өткен жылдың қорытындысы бойынша қабылданған шаралардың арқасында облыс орталығындағы тұрғын үйге кезек 8,3%-ға төмендеді. Осы жылы тағы 1400-ден астам отбасын тұрғын үймен қамтамасыз ету жоспарланып отыр. Осылайша, 2023-2025 жылдары облыс орталығында 5 мыңға жуық кезекте тұрғандар қолжетімді баспанамен қамтамасыз етіледі.

ӨҢІРДІҢ ЭКСПОРТТЫҚ ӘЛЕУЕТІ ЖОҒАРЫ

Жұмыс сапары аясында ҚР Ауыл шаруашылығы министрі Айдарбек Сапаров өңірдің ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілерімен кездесу өткізді. Кездесудің басты тақырыбы – жүгері өсіруді дамыту, ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу және экспорттық әлеуетті арттыру болды.

2025 жылы өңірде құны 29 млрд теңге болатын агроөнеркәсіптік кешен бойынша 9 инвестициялық жобаны іске асыру жоспарланған. Олардың қатарында бордақылау алаңдарын, құс фабрикасын, жылыжайды салу және ет комбинатын кеңейту бар. Жалпы республика бойынша биыл АӨК саласында 1 трлн теңгеден асатын 249 жобаны жүзеге асыру көзделген.

Кездесу барысында жүгеріні терең қайта өңдеу перспективаларына ерекше көңіл бөлінді. 2024 жылы өңірде 297 мың тонна жүгері жиналып, оның 135 мың тоннасы қайта өңделді, ал 76,8 мың тоннасы экспортталды. Осыған байланысты министр Панфилов ауданында жаңа қайта өңдеу кәсіпорнын салу мүмкіндігін қарастыруды ұсынды.

Өңірдің экспорттық әлеуеті жоғары, әсіресе, Қытай бағытына. 2023 жылы ҚХР-ға астық жеткізу көлемі 5,5 есе артып, 1,4 млн тоннаға жетті. 2024 жылдың қыркүйегінен 2025 жылдың сәуіріне дейінгі аралықта жеткізу көлемі 27%-ға өсіп, 1,859 млн тоннаны құрады.

Қытай тарапымен 29 түрлі өнім бойынша екіжақты хаттамаларға қол қойылуына байланысты жеткізілетін өнім түрлерін кеңейту жұмыстары жалғасуда. Осыған орай, жеткізілетін өнім сапасын арттыру мақсатында Алашаңкоу станциясында Қазақстан-Қытай бірлескен арбитраждық зертханасын құру жобасы қарастырылуда.

Министр сондай-ақ өңірдің негізгі ауыл шаруашылығы кәсіпорындарының қызметімен танысты. Олардың қатарында жүгері өсірумен айналысатын ірі шаруашылықтардың бірі – «Көктал Агро» ЖШС бар. Бұл шаруашылық 2024 жылдан бастап СҚО-ның тәжірибесін тарату бағдарламасы аясында 387 гектар жерге тамшылатып суару жобасын іске асыруда. Сонымен қатар тәулігіне 15 тонна сүт өндіретін сүт фермасына да барды.

Жұмыс сапарының маңызды нысандарының бірі – «Жаркент крахмал-сірне зауыты» ЖШС болды. Жүгеріні терең өңдеу бойынша өңірдегі жетекші кәсіпорын жылына 150 мың тоннаға дейін шикізат өңдей алады. 2024 жылы 100 мың тонна жүгері қабылданып, крахмал, сірне, жүгері майы және құрама жем түрінде 72 мың тонна дайын өнім шығарылды. Биылғы жылдың алғашқы төрт айында 23 578 тонна өнім өндірілді.

Ауыл шаруашылығы министрлігі қосылған құны жоғары өндірістерді дамытуға және экспорттық әлеуетті кеңейтуге бағытталған аграрлық секторды қолдау шараларын жүзеге асыруды жалғастыруда.

Дереккөз: ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігінің ресми сайты

МӘСЛИХАТТЫҢ КЕЗЕКТІ СЕССИЯСЫ

Талдықорған қаласында облыс әкімінің бірінші орынбасары Әлібек Жақанбаевтың төрағалығымен Жетісу облысы мәслихатының кезекті XXVIII сессиясы өтті.

Жиында басты баяндаманы облыстық экономика және бюджетті жоспарлау басқармасының басшысы Рауан Дауталинов жасады. Ол өз сөзінде 2024 жылы жалпы өңірлік өнім көлемі 2022 жылмен салыстырғанда 1,5 есеге ұлғайғанын атап өтті. Осы жылдың алғашқы төрт айының қорытындысы бойынша қысқа мерзімді экономикалық индикатор 116,2% құраған. Басты басымдықтардың қатарында Кербұлақ ауданынан Талдықорған қаласына дейінгі елді мекендерді газдандыру жұмыстары бар. Бүгінгі таңда 84 ауыл газдандырылды, ал жыл соңына дейін газдандыру деңгейі 71,4%-ға жетіп, тағы 42 елді мекен газға қосылады. Мемлекеттік бағдарламаның екінші басымдығы – сумен жабдықтау нысандарын салу және жаңғырту. Жалпы халықтың тұрмыс сапасын жақсартуға бағытталған, оның ішінде тұрғын үй құрылысы мен инженерлік инфрақұрылымға қатысты негізгі және әлеуметтік маңызы бар жобаларды іске асыруға қаражат бөлу көзделген.

Мұнан соң Жетісу облысының 2024 жылғы бюджетінің атқарылуы туралы облыстық қаржы басқармасының басшысы Жанар Керімбекова, Жетісу облысы бойынша тексеру комиссиясының төрағасы Ардақ Тоқбергенов баяндады.

Жалпы осы күні сессияда тоғыз мәселе қаралды.

Жиын соңында облыс әкімінің бірінші орынбасары Әлібек Жақанбаев өңірдің маңызды мәселелерін шешуге белсенді қатысқандары үшін депутаттарға алғыс білдіріп, облысты орнықты дамыту және халықтың өмір сүру сапасын жақсарту үшін бірлескен жұмыстың маңызды екенін атап өтті.

«ЖЕТІСУДЫҢ 7 КЕРЕМЕТІ» ҚОЛҒА АЛЫНДЫ

Жетісу облысы – табиғаты және тарихи көрнекті орындары жағынан ерекше туристік тартымды аймақ. Өңірде өлкенің туристік әлеуетін көпшілікке кеңірек таныту мақсатында «Жетісудың 7 кереметі» жобасы қолға алынды.

Соның аясында жобаға таңдалып алынған жеті нысанның ерекшелігі мен сипатын ашатын бейнероліктер түсіріліп ұсыныла бастады. Атап айтқанда, «Visit Zhetysu» туристік ақпараттық орталығы тарапынан іске асырылып отырған жобаның алғашқы бейнеролигі «Алтынемел» мемлекеттік ұлттық табиғи паркіне арналады. Соның ішінде «Алтынемел» паркінің табиғи ландшафтары, археологиялық ескерткіштер мен сирек кездесетін флорасы мен фаунасы, биіктігі 150 метрді құрайтын үлкен құмды төбе – музыкаға ұқсас дыбыстар шығаратын қасиетімен танымал «Айғайқұм», Ақтау және Қатутау таулары, оған қоса ұзақ жыл тіршілік етудің көрнекті белгісіне айналған 700 жылдық Ива ағашының да ерекшелігі таныстырылады. Және Іле өзенінің оң жағалауында орналасқан «Бесшатыр сақ қорғандары» сақ-тиграхауд билеушілері қорғандарының археологиялық кешені де бейнероликте кеңінен насихатталады.

Атап өтсек, «Жетісудың 7 кереметі жобасы» аясында басқа да нысандар бойынша әзірленген танымдық бейнероліктер көпшілікке апта сайын ұсынылады деп жоспарланған.

Жетісу облысы әкімінің баспасөз қызметі

ЖАЗҒЫ ДЕМАЛЫС

6 ЖОБА АЯСЫНДА ҰЙЫМДАСТЫРЫЛАДЫ

Үстіміздегі жылғы жазғы кезеңде балалар мен жасөспірімдердің жазғы демалысын, сауықтыруды және жұмыспен қамтылуын ұйымдастыру бойынша Журналистер үйінде Өңірлік коммуникациялар қызметі алаңында баспасөз мәслихаты өтті. Жетісу облысы білім басқармасы басшысының орынбасары Қасымов Қайрат Саханұлы, облыстық санитарлық-эпидемиологиялық бақылау департаментінің басшысы Асхат Чарапиев, облыстық ТЖД мемлекеттік өрт бақылау басқармасының аға инженері Еламан Аубакиров жиынға қатысып, аталмыш мәселеге қатысты мәліметтермен бөлісті.

Айтар болсақ, облыста жаз мезгілінде қала сыртындағы 13 жазғы сауықтыру лагерлері жұмыс істейді. Оның 1-еуі мүгедектігі бар балаларға арналған жазғы сауықтыру орталығы және тағы біреуі «Айналайын» балалар үйіне қарасты лагерь.

Спикердің айтуынша, облыстағы 297 жалпы білім беретін ұйымдардың 1 мен 10 сыныптарындағы оқушылардың 113 мыңнан астамын (93%) жазғы демалыспен қамту жоспарлануда, оның ішінде 102 964-і мектеп жанындағы алаңдарда туристік саяхат, еңбек, шығармашылық, интеллектуалдық шыңдалуға бағытталып отыр. Сондай-ақ, мектеп жанындағы тамақтандырылмайтын лагерлерде балалар демалысы ұйымдастырылады. Демалыс орындарында педагогтармен қатар 150 студент пен 80-дей еріктілер жұмыс жасайтын болады.

Қайрат Қасымовтың айтуынша, «балалардың жазғы демалысы 6 жоба аясында ұйымдастырылады. «Ұлттық құндылықтар» жобасы бойынша мектеп жанындағы алаңдарда қазақ үйлер мен шатырлар құрылып, ұлттық тәрбие, салт-дәстүрді насихаттайтын шаралар өткізіледі. «Білімнен мамандыққа дейін: еңбек әлеміне экскурсиялар», «Жасыл клуб», «Жазғы экрандар», бастауыш сынып оқушыларына арналған «Туристята» слеті, «Жетісу сақинасы» жобалары балаларды елін, жерін сүюге, табиғатты аялауға бағытталып отыр».

Қазіргі таңда 5 лагерь санитариялық-эпидемиологиялық бақылау департаментінен қорытындыларын алды, тағы 5-еуі өтініштерін берсе, 3-еуі сараптама қорытындыларын күтуде.

Ал балалардың тамақтануы мен өрт қауіпсіздік шаралары үнемі бақылауда.

Данагүл ӘНУАРБЕКҚЫЗЫ

сайт: www.taldykorgan-online.kz / e-mail: taldyk@bk.ru / тел.: 40-11-02 / мекенжайымыз: Ж.Балапанов көшесі, 28-үй, 4-қабат

«СЛЫШАЩЕЕ ГОСУДАРСТВО»

УКРЕПЛЯЯ ЦИФРОВУЮ ДОСТУПНОСТЬ

На прошлой неделе в рамках рабочей поездки в область Жетісу первый вице-министр цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности РК Каныш Тулеушин встретился с населением региона. Во встрече, проведенной в здании регионального IT-хаба «Jetisu Digital» города Талдыкоргана, также участвовали представители профильных комитетов министерства, представители акимата области и управления цифровых технологий.

Перед началом встречи с жителями первый вице-министр ознакомился с деятельностью IT-хаба «Jetisu Digital». С момента открытия в хабе проведено 124 мероприятия, в которых приняли участие более 1500 человек, а образовательные программы охватили свыше 2000 школьников. Сегодня хаб стал площадкой притяжения цифровых инициатив, стартапов и молодежных ИТ-проектов.

Дав высокую оценку работе IT-хаба «Jetisu Digital» во встрече с населением, Каныш Тулеушин отметил, что крупнейшим международным технопарком IT-стартапов в Центральной Азии, центром развития IT-отрасли является Астана Хаб. Здесь создаются льготные условия и акселерационные программы для свободного развития технологических компаний. Сегодня в хабе около1700 IT-компаний.

- *В настоящее время в стране растет спрос на ИТ-специалистов. Для этого Хаб разработал программу «Tech Orda», направленную на подготовку квалифицированных кадров в сфере IT. Данная программа позволит всем гражданам Казахстана в возрасте от 18 до 45 лет получить IT-специальность бесплатно. И время подготовки специалиста будет около 4-6 месяцев, а не год или два. В настоящее время по данной программе 73 IT школы проводят обучение по 178 курсам,* - сказал первый вице-министр.

Кроме того, по его словам, в этом году в стране открылась первая школа искусственного интеллекта Tomorrow school. На обучение поступило более 9800 заявлений, в настоящее время на базовом обучении находятся 176 студентов.

Рассказал Каныш Тулеушин и о развитии в городе Талдыкоргане концепции «SmartCity», создания дорожной безопасности посредством видеокамер и работе единого контакт-центра «Сужба 109».

Так, 92% госуслуг доступны онлайн, 90% из них оказываются через смартфоны, а сервис цифровых документов в 2024 году использован 292 млн раз. В области Жетісу за I квартал 2025 года оказано 127 428 госуслуг, из них 28 924 – через пункты Connection Point. Проактивные услуги, такие как автоматическое оформление документов при рождении ребенка или зачисление в школу, устраняют бюрократические барьеры, а «Социальный кошелек» обеспечивает прозрачное предоставление льгот, включая 5 млн обедов в школах и 6,5 млн рецептов на медикаменты.

В свою очередь заместители председателей Комитета телекоммуникаций и Комитета государственных услуг Лазизбек Курбантаев и Надир Курумбаев затронули вопросы обеспечения населенных пунктов и дорог областного и республиканского значений связью и интернетом, введения мобильной технологии 5G, цифровизации государственных услуг и сервисов.

По их словом, все 315 школ области подключены к интернету, 95,4% сел (334 из 350) имеют доступ к сети, а в Талдыкоргане работает 5G с 29 базовыми станциями. В 2025 году планируется подключить 20 сел к волоконно-оптической связи и установить 307 новых камер видеонаблюдения, включая 87 с интеллектуальными функциями. Национальный проект «Доступный интернет» обеспечит 158 сел региона оптической связью, а 15 малонаселенных пунктов – спутниковым интернетом. Министерство также усилило контроль за качеством связи, наложив в 2025 году штрафы на операторов на сумму 70 млн тенге, из них 1 проверка проведена в Талдыкоргане.

Встреча завершилась открытым диалогом, где жители смогли задать вопросы и обсудить актуальные проблемы, включая качество интернета и доступность госуслуг. Как подчеркнул Каныш Тулеушин, министерство продолжит такие встречи для информирования граждан о реформах и совместного решения региональных задач, укрепляя цифровой потенциал Казахстана.

АГРОПРОМЫШЛЕННЫЙ КОМПЛЕКС

СТАРТУЕТ НАЦИОНАЛЬНАЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННАЯ ПЕРЕПИСЬ

Национальная сельскохозяйственная перепись пройдет с 1 августа по 20 октября 2025 года. Это масштабное статистическое наблюдение, направленное на получение актуальных данных о состоянии аграрного сектора страны. Об этом сообщил руководитель департамента по области Жетісу Бюро национальной статистики Марат Букенов, выступая на брифинге в региональной службе коммуникаций.

По его словам, перепись проводится по поручению Главы государства, решение о сроках утверждено Правительством с учетом сезонности сельхозработ. Мероприятие будет проходить в два этапа: онлайн-опрос и личный обход.

С 1 по 31 августа пройдет онлайн-этап на портале sanaq.gov.kz, где респонденты смогут самостоятельно заполнить переписные листы. С 20 сентября по 20 октября – офлайн-этап, в ходе которого интервьюеры посетят те домохозяйства, кто не прошел онлайн-опрос. До этого, с 1 по 30 июня, пройдет предварительный обход домохозяйств в 5 городах региона (листинг), чтобы уточнить списки респондентов.

«Мы призываем всех граждан к активному участию в переписи. Это не просто статистическое мероприятие, а основа для принятия решений в сфере продовольственной безопасности, поддержки фермеров и развития регионов. Только достоверные данные помогут выстроить эффективную государственную аграрную политику», – отметил руководитель департамента.

В опросе должны принять участие юридические лица, ИП, фермерские хозяйства, занимающиеся растениеводством, животноводством и рыбоводством. Также во время офлайн обхода будут опрошены домохозяйства, содержащие скот, имеющие огороды и земельные участки для личного подсобного хозяйства.

В переписи планируется охватить около 113 тысяч домохозяйств и 21 тысячу сельхозпроизводителей. По региону задействованы свыше 200 интервьюеров.

«Для удобства граждан будут открыты зоны самообслуживания в сельских акиматах и районных отделах статистики с доступом в интернет. Для консультаций граждане могут обращаться к виртуальному помощнику Sanaq-Myrza на сайте sanaq.gov.kz либо в контакт-центр 1446», - в завершение добавил Марат Букенов.

Алма УРАЗАЕВА

ДЕНЬ ЗАЩИТЫ ДЕТЕЙ

ЭКСКУРСИЯ ПО ЦОНУ

ДЛЯ ШКОЛЬНИКОВ ТАЛДЫКОРГАНА

В Центре обслуживания населения по области Жетісу прошел тематический день «Кибер Тұмар», посвященный вопросам цифровой грамотности и безопасности для школьников. Он стал частью республиканской акции «Қазақстан балалары», приуроченной ко Дню защиты детей.

В рамках мероприятия школьникам рассказали о работе Центра обслуживания населения, продемонстрировали, как получать онлайн-услуги в секторе самообслуживания, показали возможности мобильного приложения «ЦОН», а также объяснили, что такое электронная цифровая подпись. Особое внимание было уделено вопросам кибербезопасности: дети узнали, как защитить свои персональные данные и почему важно использовать надежные пароли для безопасности в интернете.

В завершение мероприятия все участники получили сертификаты о прохождении детского обзорного курса, посвященного деятельности Государственной корпорации и основам безопасного поведения в интернете. Отметим, что мероприятие прошло при поддержке Министерства цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности Республики Казахстан.

Соб. инф.

ПРОФИЛАКТИКА

БЕЗОПАСНЫЙ

ЛЕТНИЙ ОТДЫХ ДЕТЕЙ

Закончился учебный год, а с началом летних каникул детей подстерегает повышенная опасность на дорогах, у водоемов, в лесу, на игровых площадках, в садах и во дворах. Этому способствует, прежде всего, отсутствие должного контроля со стороны взрослых и незанятость детей организованными формами отдыха.

Поэтому ознакомление с правилами безопасности на летних каникулах чрезвычайно важно для всех мам и пап. Кстати, не помешает рассказать о них и детям. И речь идет не только о безопасности дошкольников, многие ученики средних и старших классов во время отдыха делают много глупостей и наносят вред организму.

БЕЗОПАСНОСТЬ НА ВОДЕ

Большинство семей предпочитают проводить жаркие летние дни на пляжах водоемов – озера, реки, моря. Взрослые и малыши с удовольствием купаются и загорают, дышат свежим воздухом. Однако вода может быть опасной. Поэтому перед поездкой на место отдыха следует изучить следующие рекомендации:

1. Не разрешайте купаться ребенку без вашего присмотра, особенно на матрасах или надувных кругах;

2. Отпускайте отпрыска в воду только в плавательном жилете или нарукавниках;

3. Не позволяйте детям играть в игры, где участники прячутся под водой или их «топят». Такие развлечения могут окончиться трагедией;

4. Не разрешайте заплывать за буйки и нырять в неизвестных местах водоема, поскольку камни и ветки деревьев часто приводят к травмам;

5. Контролируйте время пребывания ребенка в воде, чтобы не допустить переохлаждения;

6. Во избежание солнечных ожогов смазывайте кожу ребенка специальными солнцезащитными средствами.

БЕЗОПАСНОСТЬ НА ПРИРОДЕ

Если вам удастся выбраться на природу (лес, парк), обязательно ознакомьтесь с правилами безопасности детей летом:

1. В таких местах обычно много клещей, укусы которых опасны тяжелыми заболеваниями (энцефалит, болезнь Лайма). Поэтому ребенка лучше одеть в штаны и закрытую обувь. Причем брюки следует заправить в резинку носков. Не помешает и обработка поверхности одежды средствами от насекомых;

2. Объясните ребенку, что запрещено трогать незнакомые грибы и кушать неизвестные ягоды или плоды, растущие в лесу – они могут быть ядовитыми;

3. Во избежание укуса таких насекомых, как шмели, осы, пчелы, расскажите, что нужно оставаться недвижимым, когда они поблизости;

4. Не позволяйте ребенку подходить к животным, которые могут укусить его и заразить бешенством;

5. Ни в коем случае не оставляйте детей без присмотра – они могут заблудиться.

ОБЩИЕ ПРАВИЛА БЕЗОПАСНОСТИ ДЕТЕЙ НА ЛЕТНИХ КАНИКУЛАХ

К сожалению, опасности подстерегают детей не только в местах отдыха, но и на детской площадке, на дороге, в общественных местах. Однако следование рекомендациям поможет снизить риски:

1. Для ребенка обязательным является ношение головного убора на улице для предотвращения теплового или солнечного удара;

2. Приучите детей всегда мыть руки перед употреблением пищи;

3. Поскольку на лето приходится пик пищевых отравлений и заболеваний энтеровирусными инфекциями, следите за свежестью продуктов, всегда мойте овощи и фрукты перед употреблением;

4. Обязательно учите ребенка переходу по светофору, расскажите об опасности, которую несет автомобиль;

5. Расскажите детям о том, как правильно себя вести на детской площадке, в частности, катанию на качелях. К ним нужно подходить сбоку; садиться и вставать, дождавшись полной остановки; крепко держаться при катании.

ВАЖНО НАУЧИТЬ И ПРАВИЛАМ ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В ЛЕТНИЙ ПЕРИОД:

1. Не позволяйте разводить костры без присутствия взрослых. Поясните опасность огненной стихии в быстром распространении на соседние объекты;

2. Соблюдайте питьевой режим, чтобы не допустить обезвоживания. Давайте ребенку очищенную природную воду без газа;

3. Если ваше чадо катается на велосипеде или роликах, приобретите ему защитный шлем, налокотники и наколенники.

Следование простым рекомендациям поможет обезопасить жизнь и здоровье вашего ребенка и позволит провести летние каникулы с максимальным удовольствием.

! Помните! Ребенок берет пример с вас – родителей. Пусть Ваш пример учит дисциплинированному поведению ребенка на улице и дома. Старайтесь сделать все возможное, чтобы оградить детей от несчастных случаев.

Комиссия по предупреждению и ликвидации чрезвычайных ситуаций города Талдыкорган

сайт: www.taldykorgan-online.kz / e-mail: taldyk@bk.ru / тел.: 40-11-02 / мекенжайымыз: Ж.Балапанов көшесі, 28-үй, 4-қабат

4 МАУСЫМ – ҚР МЕМЛЕКЕТТІК РӘМІЗДЕРІ КҮНІ

ЕЛДІКТІҢ ЕҢСЕЛІ БЕЛГІСІ

Егемендік – ұлт рухының мәңгілік символы. Ал сол рухты айқындайтын, елдіктің еңсесін тіктейтін басты нышандар – Мемлекеттік рәміздер. Қазақстан Республикасының Туы, Елтаңбасы және Әнұраны 1992 жылдың 4 маусымында ресми түрде қабылданып, бұл күн мемлекет тарихындағы маңызды белеске айналды. Бұл – жас ұрпаққа патриоттық тәрбие беруде, ұлттық бірегейлікті қалыптастыруда маңызды қадам.

Еліміз тәуелсіздігін жариялаған сәттен бастап, егемен мемлекет ретінде өзінің даму жолын қалыптастырды. Сол кезеңнен бері бәсекеге қабілетті экономиканың іргетасы қаланды. Даму жолындағы реформалар жүйелі түрде жалғасып, азаматтардың өмір сүру сапасын арттыру, қолайлы әлеуметтік орта қалыптастыру бағытында нақты жұмыстар атқарылуда. Білім беру, денсаулық сақтау, цифрландыру сынды бірқатар маңызды салаларда ауқымды өзгерістер жүзеге асырылып келеді. Осы жетістіктердің барлығы мемлекеттігіміздің мызғымас негізін білдіретін және халқымыздың ортақ мақсатына жұмылуын қамтамасыз ететін басты құндылықтармен тікелей байланысты. Сол құндылықтардың бір көрінісі Мемлекеттік рәміздермен астасып жатыр. Бұл ұлттың өткені мен бүгіні, болашағы арасындағы тарихи сабақтастықты жалғап тұрған киелі тұғыр. Бүгінде Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздері халықаралық аренада да танымал. Әлемнің түкпір-түкпірінде көк байрағымыз көкке көтеріліп, елтаңбамыз құрметпен бейнеленіп, әнұранымыз асқақтата шырқалып жүр. Бұл Қазақстанның әлемдік қауымдастықтағы орнының нығайғанының айғағы деп анық айта аламыз.

Қайрат САРҚЫТОВ, С.Мұратбеков атындағы №9 орта мектеп директоры:

– Бұл күн – әрбір қазақстандық үшін аса маңызды, ұлттық мақтанышымызды оятатын айтулы мереке. Мемлекеттік рәміздер – бұл тарихпен астасқан, болашаққа бет алған елдің бет-бейнесі. Көк байрағымызда – бейбіт аспан мен болашаққа деген үміт, Елтаңбамызда – елдігіміз бен бірлігіміздің белгісі, ал Әнұранымызда – жүректен шыққан жігер мен елге деген сүйіспеншілік жатыр. Бүгінде жас ұрпақ рәміздердің мән-мағынасын терең түсініп, оларды құрметтеуге тәрбиеленіп келеді. Әрбір мемлекеттік мекемеде, әрбір білім ордасында рәміздерге деген құрметтің жоғары деңгейде болуы – ел ертеңінің берік болуына негіз қалайды. Рәміздер күні – бұл өткенге тағзым, бүгінге тәу ету, болашаққа серт. Ұлт болып ұйысу үшін де, мемлекет ретінде нығаю үшін де әуелі біз өз рәміздерімізді қадір тұтуымыз қажет.

Еркебұлан АҚБОЛАТОВ, «Қоғамдық келісім» КММ директоры:

– Мемлекеттік рәміздер – бұл біздің мемлекетіміздің берік негізінің бірі. Ту, Елтаңба және Әнұран – әрбір азаматтың бойында мақтаныш пен патриоттық сезім ұялататын киелі нышандар. Рәміздер күнін атап өту тек салт қана емес, бұл – ұлтқа деген құрмет пен Отанға адалдықтың жарқын көрінісі. Жастарымыз осы құндылықтарды жүрекпен сезініп, әрдайым биік рухта тәрбиеленуі тиіс. Өйткені олар – біздің ортақ бірлігіміздің, тәуелсіздігіміздің символы. Мемлекеттік рәміздеріміз әрдайым асқақ болсын!

Таңшолпан ҚАНАТҚЫЗЫ, балабақша тәрбиешісі:

– Отан деген қасиетті ұғым – Ту, Елтаңба және Әнұраннан бастау алады. Біз тұғыры биік Туымызбен, айбынды Елтаңбамызбен, асқақ Әнұранымызбен әлемге танылдық. Желбіреген көк байрағымыз – халқымыздың қашаннан бері келе жатқан азаттыққа, бейбіт өмірге деген ұмтылысының белгісі. Елтаңбамыз – мемлекеттілігіміздің мызғымас тұғыры, тарихи сабақтастық. Ал Әнұранымыз – ел жүрегінен шыққан, жүректерді біріктіретін рухты ән. Бүгінгі таңда қарға тамырлы қазақ халқы тәуелсіз мемлекетте тату-тәтті, бейбіт күн кешіп отыр. Бұл – ата-бабамыздың ғасырлар бойы аңсаған арманы, сан ғасырлық күресінің жемісі. Қасық қаны қалғанша күресіп, бізге мұра еткен ұлы даламызда өмір сүру, еңбек ету – зор бақыт әрі қасиетті жауапкершілік.

Толқын ҚҰРМАНҒАЛИЕВА, кітапханашы:

– Мемлекеттік рәмізді қастерлеу – Отанға деген сүйіспеншіліктің шынайы көрінісі. Ел Тәуелсіздігін көздің қарашығындай сақтау үшін біз оның нышандарын қадір тұтып, ұрпақ бойына сол құндылықтарды сіңіруіміз қажет. «Талаcқа түссе жан мен ту, жан емес, маған керегі — көк тудың желбірегені» деген өлең жолдары барлығымызға таныс. Осы бір ауыз сөздің астары қаншама құндылықты сипаттайды десеңізші?! Туымыздың тұғырынан түспей желбіреп тұруы кез келген осы елдің азаматына ұлттық рух береді. Көк Туымыз – көгімізде, Елтаңбамыз – төрімізде, Әнұранымыз – жүрегімізде. Бұл – біздің бірлігіміздің, елдігіміздің және мәңгілік Тәуелсіздігіміздің белгісі.

Назерке ӘДІЛБЕКОВА

ӨТЕНАЙ АУЫЛЫНДА

АРЫҚ СУЫ МӘСЕЛЕСІ ШЕШІЛДІ

Талдықорған қаласының әкімі Ернат Бәзіл Өтенай ауылдық округінің тұрғындарымен кездесу өткізіп, олардың көкейкесті мәселелерін тыңдады.

Кездесу барысында ауыл тұрғындары жол инфрақұрылымын жақсарту, түнгі жарық, ауыз су және кәріз жүйесіне қосылу мәселелерін көтерді.

Қала әкімі Ернат Бәзіл:

– Өтенай ауылдық округінде биыл атқарылатын жобалар жеткілікті. Атап айтқанда, «Ынтымақ» және «Жастар 1/1» тұрғын үй алаптарында кәріз жүйесін тарту жұмыстары аяқталды. Енді осы аумақтардың жолдарын ретке келтіру жұмыстарын бастағалы отырмыз. Халықты алаңдатқан өзекті мәселелерді кезең-кезеңімен, жүйелі түрде шешеміз, - деді.

Өткен жылы қала әкімінің ауыл тұрғындарымен кездесуінде көтерілген бірнеше мәселе өз шешімін тапты. Мойнақ ауылы көгілдір отынмен қамтылса, «Жастар 1/1» тұрғын үй алабы таза ауыз сумен қамтамасыз етіліп, кәріз жүйесі тартылды. Бұдан бөлек, 5 шақырым бойы диқандар үшін өзекті болған мәселе каналға су жеткізу ісі шешіліп, бүгінде Өтенай ауылының тұрғындары оның игілігін көріп отыр.

ПАРТИЯ ТЫНЫСЫ

АЗАМАТТАР ӨТІНІШІ НАЗАРДА

Талдықорған қаласының әкімі Ернат Бәзіл «AMANAT» партиясының Жетісу облыстық қоғамдық қабылдау бөлмесінде азаматтарды жеке мәселелері бойынша қабылдады.

Қабылдауға 10 қала тұрғыны жазылды. Олар әлеуметтік маңызы бар мәселелерді – тұрғын үй, ауыз су, инфрақұрылымға қатысты сұрақтарды көтерді.

Кездесу барысында қала әкімі көтерілген мәселелерге мұқият назар аударып, жауапты сала мамандарына тапсырма берді.

ХАЛЫҚ ИГІЛІГІНЕ БАҒЫТТАЛҒАН ЖОБАЛАР

Талдықорған қаласының әкімі Ернат Бәзіл қала аумағында қарқынды жүргізіліп жатқан бірқатар құрылыс нысандарын аралады.

Алдымен, «Бірлік» шағын ауданында қызу жүріп жатқан сквер құрылысының барысымен танысты. Бұдан кейін көпқабатты тұрғын үйдің құрылыс жұмыстарын бақылап, «Құлагер» шағын ауданындағы жаңа саябақтың жұмыс қарқынын бағамдады. Сондай-ақ, әкім «Береке» коттедж қалашығында қайта жаңғыртылып жатқан тұрғын үйлердің жай-күйімен танысып, бірқатар мәселелерді пысықтады. Одан бөлек, Ернат Дүйсенбекұлы іргетасы қаланып жатқан көркем гимнастикаға арналған спорт кешенінің құрылыс барысын да көрді.

– Биыл қаламызда салынып жатқан құрылыс нысандарының саны артты. Олардың басым бөлігі – халық игілігіне бағытталған жобалар. Сондай-ақ, ағымдағы жылы 70 шақырымнан астам жолды жөндеуді жоспарлап отырмыз. Осылайша, қаланың көптеген аумағында ағымдағы және орташа жөндеу жұмыстары қарқынды жүргізілетін болады. Бұл бағыттағы жұмыстарды кезең-кезеңімен және жүйелі түрде жалғастырамыз,- деді қала басшысы.

ОБЛЫСТЫҚ СПАРТАКИАДА

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІЛЕР ЖҮЛДЕЛІ

Талдықорғанда мемлекеттік қызметкерлер арасында өткен жазғы спартакиада ойындарында қала әкімдігінің қызметкерлері шағын футбол, ерлер және әйелдер арасындағы баскетбол бойынша облыс чемпионы атанды.

Еске салсақ, бұл жазғы спартакиада Жетісу облысы құрылғаннан бергі үшінші рет ұйымдастырылып отыр. Жарысқа облыстың әр өңірінен 20 команда қатысты. Қатысушылар үш күн бойы спорттың 10 түрінен өзара бақ сынап бақ сынасып.

Алғашқы сайыс күні Камшат Алдаберген тоғызқұмалақтан әйелдер арасында облыстың үш дүркін чемпионы атанды. Сонымен қатар, қазақ күресінен 100 келі салмақта Нұрбол Ибикенов, 90 келіде Самат Болатұлы II орын иеленсе, 80 келіден жоғары салмақта Рақым Тұрланов III орынды еншілесе, 100+ салмағында III-орынды Нұржан Саятұлы қанжығасына байлады. Нәтижесінде қазақ күресінен командалық есепте кола жүлде алынды.

Сондай-ақ, үстел теннисінен аралас командалар арасында күміс жүлде жеңіп алынды. Ал ерлер арасында жүзуден Айбек Кәжебек III орын, әйелдер арасында Ақерке Жұмашқызы II орынды місе тұтты.

Жаннұр Әбішев, қалалық дене шынықтыру және спорт бөлімінің басшысы:

– Биылғы мемлекеттік қызметшілер арасында өткен жазғы спартакиада ойындарына жақсы дайындықпен бардық. Мұндай спорттық жарыстың басты мақсаты – салауатты өмір салтын насихаттау және оны кеңінен дәріптеу. Алған нәтижелерімізде көңіл қуантады. Жыл сайын бұл спорттық бәсекені асыға күтетін мемлекеттік қызметшілер үшін бұл сайыстың орны ерекше. Енді меже – Өскемен қаласында өтетін республикалық жазғы спартакиадада Жетісу өңірінің абыройын асқақтату, – деді.

Айта кетейік, Талдықорған қаласы әкімдігінің командасы жалпыкомандалық есеп бойынша II орынды иеленіп, облыстық деңгейдегі спартакиаданың үздігі атанды.

Талдықорған қаласы әкімінің баспасөз қызметі материалдарымен

сайт: www.taldykorgan-online.kz / e-mail: taldyk@bk.ru / тел.: 40-11-02 / мекенжайымыз: Ж.Балапанов көшесі, 28-үй, 4-қабат

ҚҰНДЫЛЫҚ

«АЗ и Я» КІТАБЫНА – 50 ЖЫЛ

Қазақ ақыны, жазушы, «XXI ғасыр Адамы» атағының иегері, Невада-Семей халықаралық антиядролық қозғалысының президенті Олжас Сүлейменов биыл 89 жасқа толып отыр. Ақынның әлем халқының санасына сілкініс жасаған атақты «Аз и Я» кітабының жарық көргеніне – 50 жыл.

Туынды 1975 жылы 100 мың данамен жарық көрген болатын. Осы айтулы күнге орай Алматы қаласында «Түркіславистиканың бастаулары» тақырыбында білім мәдениетін қолдауға арналған конференция өтті. Әлемнің айтулы тұлғалары мен қазақтың танымал азаматтары бас қосқан жиында оқырманның санасын қалыптастырып, жарты ғасыр бойы түрлі мәдениетті жақындатуға әсер еткен кітаптың тарихи рөлі талқыланды.

Сағымбай ҚОЗЫБАЕВ,
тарих ғылымдарының докторы:

– Еңбек жарық көрген жылдардан бастап автордың көрмегені жоқ. Өзі қуданды, кітаптары өртелді. Десе де, шығарма өзінің тарихи салмағын жоғалтпай, керісінше талғампаз оқырманның жүрегін жаулай түсті. Бүгін Олжас Омарұлы 89 жасқа келсе де, оқырмандарының ортасынан табылып, бізбен ой бөлісіп отыр. Ойы тың, әлі де айтары бар,- дейді.

Кітаптың жарыққа шыққанына 50 жыл толуына орай Болат Өтемұратов қорының қолдауымен «Аз и Я» кітабы қайта басылып, оқырманға жол тартты.

Толыбек ДАНАБЕКОВ,
Жетісу облысы бойынша Семей полигоны мүгедектер және ардагерлер бірлестігінің төрағасы, Талдықорған қаласының Құрметті азаматы:

– Олжас Сүлейменовтың «Аз и Я» кітабының 50 жылдығына арналған халықаралық конференцияға бірлестік төрағасы ретінде арнайы шақырту алып, қатысып қайттым. Әсерім өте мол. Татарстан, Әзірбайжан, Қытай, Түркия, Ресей мемлекеттерінен келген мәдениет, әдебиет қайраткерлерімен қатар еліміздің танымал тұлғалары шығарманың маңызына тоқталып, қазақ ақыны және ойшылы Олжас Сүлейменовтың дарынын дәріптеп, батылдығына бас иді. Ұлы ақынның өз қолынан кітабын алудың құрметі маған да бұйырды. Алғысым шексіз.

Жазушы Роллан Сейсенбаев «Олжас!..» деп аталатын естелігінде шығарма туралы ойын былайша жеткізген екен: «1975 жылы Олжас Сүлейменовтің ғылыми-танымдық «Аз и Я» кітабы жарыққа шықты. Бүкіл кеңес одағы дүр сілкінді. Бостандық аңсаған интеллигенция қалпақтарын аспанға лақтырды. Кеңес Одағы орнағанына 58 жыл өткенде барып, социализм орнатуға жан салған елде, тұңғыш рет ақиқат арқалаған сөздің шашуы шашылды. Ақиқат арқалаған ой түу көкке көтеріле жөнелген. Естерін әзер жиған билік, жарыққа шыққан «Аз и Я»-ны, зынданға салды. Жүз мың тиражбен шыққан кітапты туратты, өртеді. Озық ойды, озбыр билік барын салып тұншықтырды. Бірақ озық ой, ойлы адамдардың санасына еніп үлгеріп еді. Енді оны тұншықтыру мүмкін емес болатын.

Ақиқат ескен жалау жығылмады.

Ақын Олжас Сүлейменов «Аз и Я» кітабының оқырмандарынан он мыңнан астам хат алды. Әлемде ақын көп, бірақ кітабына он мың хат алған ақын Олжас қана. Сол хаттардың көбін Мәскеуде Олжекеңе өз қолыммен тапсырғанмын.

Бұл Олжас Сүлейменовтің жеңісі болатын.

Қазақ ұлтының да.

Озық ойлы адамзаттың да»,- дейді.

Гүлжанат НҰРШАНОВА

ТАРИХТАН ТАҒЫЛЫМ

ЗҰЛМАТ ЗАМАН ЗАРДАПТАРЫ

31 мамыр - 1931 – 32 жылдардағы аштық пен 1937-38 жылдардағы саяси қуғын – сүргіннің құрбаны болған боздақтардың рухына қойылған мәңгілік ескерткіш, қаралы күн.

Құмар Ақпанбаев 1894 жылы Семей облысына қарасты Қараадыр деген жерде дүниеге келген. Көп балалы отбасында өскен. Ата-бабаларынан қалыптасқан аңшылықты серік еткен. Бұл кісі менің жолдасым Құмар Мараттың атасы.

«Өзінің үлкен ұлдары Жұмағазы мен Қабдылғазыны да жақсы аңшы болуға үйреткен. Аң аулауда ауылға аты шыққан Таймас және Қоймас деп аталатын көмекші таза тазы иттері болатын. Әдеби кітап жырларын, дастандарды мүдірмей жатқа айтып отыратын. Сол кітаптың бірінші бетінде қолымен жазған «Шәкәрім қажы, көңілі қазы таратқандай қолымен... » деп басталатын өзінің өлеңі жазулы тұрушы еді»-, дейді туған апайы Бибіғайшаның үлкен ұлы полковник Ғайнетден Ақшекеұлы Әлжанов ақсақал. Жасында ауыл молдаларынан оқып, кейін жаңа әліпбимен сауат ашып, өз бетімен оқып, білім алған. Көркем әдебиетке жасынан қатты үйір болған. Шәкәрім Құдайбердіұлының «Қалқаман - Мамыр», «Еңлік - Кебек», «Дубровский» поэмаларын басынан аяғына дейін жатқа білген. Белгілі дәрежеде сауаты болғандықтан ауылдағы сауда жұмысын басқарып, дүкеннің сатушысы болған және ашаршылықтың зардабын жою ісіне тікелей араласып, Семей қаласынан келтірілуге тиісті азық-түлікті ауылға тасып жеткізу және оны ауылдағы қалған халыққа тізім жасап, мөлшерлі нормамен бөліп, тарату ісіне басшылық жасаған. Амал қанша, тағдыр балаларына әкелерінің көмегін, қамқорлығын толық, молырақ көруді жазбапты. Оның негізгі себебі Ақпанбаев Құмар атаның жазықсыздан жазықсыз «Халық жауы» деген сұрқайы атақпен жала жабылып ұзақ мерзімге сотталып кетуі болды. Қамауға 1937 жылдың 12 қазан күні алынған. Осыдан кейін басқа жаққа жер аударылып, қазіргі Екатеринбург, бұрынғыша Свердлов облысының Туринск ауданындағы ну орманды Тайгаға Семейден сотталған және Алматы облысынан сотталған 7000-дай «Халық жауы» деп аталған адамдарды апарып тастаған. Күзет мықты болған. Бұл жерлерге апарудағы мақсат осы сотталғандарға ағаш материалдарын дайындату екен. Лагерьдегілер ағаштарды қиып, бұтап, өңдеп, талап бойынша бөренелік қалыпқа келтіріп, Обь өзені арқылы сал байлап жіберу үшін дайындап беріп отырған екен. Лагерьдегілер топ-топ болып, бригада құрып орналасыпты. Құмар Ақпанбаевтың бригадасында сотталмай тұрғанда Жарма ауданындағы «Бөке» руднигінің бастығы болып істеген, осы сала бойынша мамандығы бар Рашад Ахметқалиев деген азамат бригадир қызметін атқарыпты. Ақылды, білімді азамат Құмар атамен пікірлес адам болыпты. Құмар ата қатты суық, жұмысы ауыр, тамағы нашар жағдайда өкпе ауруына шалдығып 1943 жылы қайтыс болады. Құмар атаның бала-шағасына Рашад Ахметқалиев ол кісінің қайтыс болғанын да айтып хат жазып, хабарлаған екен.

1968 жылы Прокуратура және Жоғарғы Сот органдары жұмысты бұрынғы іс-қағаздар арқылы зерттеп, соңынан мәселені шешіп, Шығыс Қазақстан облысы үштігінің (тройка) 26 желтоқсан 1937 жылғы қаулысының күшін жойып Құмар Ақпанбайұлын ақтаған.

Иә, 31 мамырды «қаралы күн» деп қана атап өту аз. Тәуелсіз мемлекетіміздің әр перзенті сол жылдардағы нәубетті толық түсініп, сабақ алуы тиіс. Ел тарихында бұл қасірет халық жадынан ешқашан өшпейді деп санаймын.

Бұлбұл МӘКЕНОВА,
Жетісу облысы
мемлекеттік архивінің архивисі

1 МАУСЫМ – БАЛАЛАРДЫ ҚОРҒАУДЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ КҮНІ

ТОҒЫЗҚҰМАЛАҚ ОЙЫНЫНА ЫНТЫҚ ӨРЕНДЕР

Балаларды қорғау күні – бұл балалар үшін тек қуанышты мереке ғана емес, еліміздің ертеңі болар сол балалардың жарқын болашағын қамтамасыз ету болып табылады. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев балалардың еліміздің басты басымдығы екенін, отбасыларды қолдап, балалардың тәрбиесі мен өсіп-дамуы үшін қолайлы жағдайлар жасаудың маңыздылығын ерекше атап өтті.

Ал, жас ұрпаққа қамқорлық әрқайсымыздан басталады. Бүгінде талдықорғандық өрендер білімімен де, өнерімен де алда, тіпті спортта биік белестерді бағындыруда.

Жұмасилов Жалғас Беделханұлы жас балаларды 2017 жылдан бері ұлттық ойын тоғызқұмалақтың қыр-сырына үйретіп келеді. Айтуынша, шәкірттері өте зерек, әдістерді қағып алып, зерделеріне тоқиды. Бір-бірімен ойнағанда үйренген тәсілдерді тиімді пайдаланады. Әр сабақта білмегендерін үйренуге тырысатын көрінеді. Тоғызқұмалақ – әлемдік мәдениеттің кез келген үлгілерімен бой теңестіре алатын ұлттық ойындардың бірі. Тоғызқұмалақ ойынының есебі ерекше, өзіне ұқсас ойындарға қарағанда анағұрлым күрделірек. Мұнда арифметика, алгебраның элементтері кездеседі.

Тоғызқұмалақ мектепте үйірме ретінде жүргізіледі, алайда, шәкірттер ойын тәсіліне әбден машықтанған, сайыстарға жүрексінбей бара береді. Олардың қол жеткізген жетістіктері ауыз толтырып айтарлықтай.

Атап айтқанда, Қазақстан Республикасының жасөспірімдер чемпионатында 13 жас қыздар арасында классика түрінен Ұлжан Ержанқызы 3 орын алып, қуанышпен оралды. Еліміздің жасөспірімдері чемпионатында 9 жас ер балалар арасында блиц түрінен Шалқар Нұрлан 1 орынды қанжығасына байлаған болатын. Сондай-ақ, Ұлжан Ержанқызы 2023 жылы Тараз қаласында ұйымдастырылған Ә.Ақшораев атындағы турнирде 11 жасар қыздар арасында 1 орынды иеленді. Осы жастағы ұлдар арасынадғы жарыста Серікқожа Абай 3 – орын алыпты.

Осы 2025 жылы жасөспірімдер арасында Түлкібас ауданында Түркістан кубогы үшін өткен сайыста Қалипа Серғазы 2 орын жүлдесіне қол жеткізді.

Жаттықтырушы-ұстаз шәкірттері жетістігіне үнемі қуанады. Сондықтан да демалыс күндерге қарамай балаларға тоғызқұмалақ әдісін үйретуден жалықпайды.

Еңлік БАУЫРЖАНҚЫЗЫ, ата-ана:

– Кішкентай көзқуанышымыз Айнұр Серікова 1 сыныпқа барған кезден спортқа әуестігін байқадық. Ең әуелі шахмат ойнады. Кейін мектептен тоғызқұмалақ үйірмесі ашылған соң соған бердік. Тоғызқұмалаққа қатысқалы математика пәнінің есептерін жылдам шығара бастады. Кейін ағайы тапсырма беріп жүрді. Үйде қадағалап, өзімнің де ойынға деген қызығушылығым артты. Қызыммен бірге ойнауды бастадым. Кейін Алматыдан арнайы тапсырыспен тоғызқұмалақ тақтасын алғыздық. Ағайы жарысқа қатыстыру туралы ұсыныс айтқанда қуана келістік. Осылайша, жасы 7-ге толмай жарыстарға қатыса бастады. Тіпті жарыс жолында өзінен үлкендермен кездесіп, жеңіспен оралып жүр. Тоғызқұмалақ ойынына деген қызығушылығы ерен. Бұл жерде Жалғас Беделханұлының зор еңбегі деп ойлаймын. Бос уақыты бола қалса балаларды ойынға дайындайды. Онлайн да ойнайды. Сенбі, жексенбі күндері өз қаражатына балаларға сыйлық алып, ойын ұйымдастырады. Нағыз шәкірт тәрбиелейтін ұстаз.

Ұлы ақын Абай заманында Шыңғыстау мен Қарқаралы жеріндегі тоғызқұмалақшылар арасында сайыстар ұйымдастырып, өзі де ойнағаны белгілі.

Абай аталары ойнаған ұлттық ойын - тоғызқұмалақты дәріптеп жүрген өрендер мен ұстаздың алдағы уақытта айтар жаңалықтары көп болсын!

Данагүл ӘНУАРБЕКҚЫЗЫ

СПОРТ

БИЛЬЯРДТАН АРДАГЕРЛЕР ЖАРЫСЫ

Алматыдағы «Парасат» орталығында ардагерлер арасында бильярдтан халықаралық турнир өтті. Бұл жарыс белгілі инженер, «Құрмет» орденінің иегері, Талдықорған қаласының Құрметті азаматы, республикалық Бильярдшылар одағының президенті Жақсықұл Мырзахметұлының құрметіне арналды, деп хабарлайды Egemen.kz.

Еліміздің бірқатар өңірі және көршілес Қырғызстаннан келген ардагерлердің басын қосқан жарыстың ашылу салтанатында техника ғылымдарының докторлары Ишенбек Жақыпбеков пен Нұрлан Айтымбетов, ҚР Құрметті құрылысшысы Тоқмағамет Ибрагимов, Экономика ғылымдарының кандидаты, профессор Қаныбек Қалдыбаев сөз сөйлеп, қатысушыларға сәттілік пен ақ жол тіледі. Ал Жетісу облысы бильярд федерациясының президенті Тоқтар Есімов Жетісу облысы әкімі мен Талдықорған қаласы әкімінің Құрмет грамотасы, облыстық дене шынықтыру және спорт басқармасы басшысының Алғыс хатын Жақсықұл Мырзахметұлына табыс етті.

Жарыстың өзіне келер болсақ, жекелеген сайыста Қырғызстаннан келген «Қара-Балта» командасының мүшесі Олег Кимге тең келер ешкім табылмады. Ол бас жүлдемен қатар 150 000 теңгені еншіледі.

сайт: www.taldykorgan-online.kz / e-mail: taldyk@bk.ru / тел.: 40-11-02 / мекенжайымыз: Ж.Балапанов көшесі, 28-үй, 4-қабат

КЛЕЩЕВОЙ ЭНЦЕФАЛИТ

Клещевой энцефалит – это вирусное заболевание, которое передается человеку при укусе инфицированного клеща. Оно поражает головной мозг и нервную систему, может вызвать тяжелые осложнения, а в некоторых случаях – привести к инвалидности или смерти.

ПРОФИЛАКТИКА клещевого энцефалита включает в себя комплекс мер, направленных на предотвращение заражения этим опасным вирусным заболеванием. Вот основные способы профилактики:

1. Вакцинация

Это самый эффективный способ профилактики. Рекомендуется людям, живущим или работающим в эндемичных районах.

2. Защита от укусов клещей

Носите закрытую одежду при походах в лес: длинные рукава, брюки, заправленные в носки, головной убор.

Используйте репелленты (спреи/крема от клещей).

Избегайте высокой травы и кустарников, особенно с апреля по октябрь.

Периодически осматривайте тело и одежду – клещи часто ползут несколько часов, прежде чем укусить.

3. Осмотр и удаление клещей

После прогулки тщательно осмотрите себя и домашних животных.

Если обнаружили клеща – удалите его пинцетом или ниткой, стараясь не повредить.

Место укуса обработайте антисептиком.

Клеща можно сохранить и отнести в лабораторию для анализа на вирус энцефалита.

4. Экстренная профилактика (после укуса)

В течение 4 суток можно ввести иммуноглобулин против клещевого энцефалита. Эффективно только при укусе в эндемичном регионе и отсутствии вакцинации.

Подготовили медсестры «Многопрофильной областной детской больницы» Б.БИДУАНОВА, К.ИСАБЕКОВА, М.СЛАМБЕК

МАЛЯРИЯ

Малярия – это инфекционное заболевание, которое передается через укусы комаров рода Anopheles. Вызывается паразитами рода Plasmodium.

ОСНОВНЫЕ СИМПТОМЫ: лихорадка, озноб, потливость, головная боль. Без лечения может быть смертельно опасной.

Симптомы малярии появляются через 7-30 дней после укуса зараженного комара. Основные признаки:

1. Лихорадка:
- ► Повышение температуры до 39-41°C;
- ► Приступы жара чередуются с ознобом и сильным потом.

2. Общие симптомы:
- ► Сильная головная боль;
- ► Слабость и усталость;
- ► Мышечные и суставные боли;
- ► Тошнота, иногда рвота;
- ► Потливость после приступа жара.

3. Тяжёлые формы *(при отсутствии лечения):*
- ► Судороги;
- ► Потеря сознания;
- ► Поражение печени, почек, легких;
- ► Анемия;
- ► Кома.

ПРОФИЛАКТИКА МАЛЯРИИ ВКЛЮЧАЕТ В СЕБЯ СЛЕДУЮЩИЕ МЕРЫ:

1. Защита от укусов комаров:
- Использование москитных сеток (особенно пропитанных инсектицидами);
- Ношение закрытой одежды вечером и ночью;
- Применение репеллентов на кожу и одежду;
- Проживание в помещениях с кондиционерами или вентиляцией).

2. Общие меры:
- Борьба с комарами: осушение водоемов, обработка территорий инсектицидами;
- Повышение санитарных условий;
- Контроль и лечение заболевших, чтобы не было распространения инфекции.

Подготовили медсестры «Многопрофильной областной детской больницы» Б.БИДУАНОВА, К.ИСАБЕКОВА, М.СЛАМБЕК

КИШЕЧНАЯ ИНФЕКЦИЯ

Кишечная инфекция – это заболевание, вызванное микробами, бактериями, вирусами или паразитами, которые поражают желудочно-кишечный тракт. Передается чаще всего через грязные руки, немытые продукты, зараженную воду или пищу.

ОСНОВНЫЕ СИМПТОМЫ:
- ► Диарея (понос);
- ► Тошнота и рвота;
- ► Боль в животе;
- ► Повышение температуры;
- ► Обезвоживание.

Профилактика кишечной инфекции включает простые, но важные правила гигиены и безопасного питания:

1. Соблюдение личной гигиены

Мыть руки с мылом перед едой, после туалета, прогулок и контакта с животными.

Учить детей регулярно мыть руки.

2. Безопасное питание

Употребляйте только чистую воду (кипяченую или бутилированную).

Не пейте воду из открытых водоемов.

Тщательно мойте овощи и фрукты.

Ешьте только термически обработанные продукты – мясо, рыбу, яйца готовьте до готовности.

Не ешьте продукты с истекшим сроком годности или те, что хранились неправильно.

3. Правильное хранение пищи

Храните продукты в холодильнике.

Избегайте длительного хранения готовой еды при комнатной температуре.

4. Избегайте уличной еды

Особенно в жаркую погоду или в сомнительных местах.

Подготовили медсестры «Многопрофильной областной детской больницы» Б.БИДУАНОВА, К.ИСАБЕКОВА, М.СЛАМБЕК

СОВРЕМЕННАЯ ДИАГНОСТИКА
ОНКОЛОГИЧЕСКИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ

Онкологическая диагностика – основа успешного лечения и прогноза. Современные методы направлены на раннее выявление новообразований, точное определение их характера и степени распространения.

Диагностический процесс начинается с опроса и осмотра пациента: важны жалобы, история болезни, наследственность, факторы риска. Далее применяются лабораторные и инструментальные методы. Общий и биохимический анализ крови могут указать на неспецифические признаки воспаления или анемии.

Онкомаркеры – специфические вещества, уровень которых повышается при определенных видах рака, – играют вспомогательную роль, особенно на фоне других данных.

Визуализационные методы (УЗИ, КТ, МРТ, ПЭТ) позволяют локализовать опухоль, определить ее размеры, форму, структуру и возможные метастазы.

Эндоскопические исследования (бронхоскопия, гастроскопия, колоноскопия) дают возможность визуально оценить внутренние органы и взять материал для гистологического анализа.

Биопсия остается «золотым стандартом» подтверждения диагноза – только по данным морфологии можно окончательно отличить злокачественное новообразование от доброкачественного. Для оценки стадии опухоли используется международная TNM-система: она учитывает размеры опухоли (T), поражение лимфатических узлов (N) и наличие отдаленных метастазов (M).

Все чаще в онкопрактике применяются молекулярно-генетические методы: они выявляют мутации, чувствительность к таргетной терапии и прогноз заболевания. Важно, что современная диагностика стремится к индивидуальному подходу – от момента подозрения до постановки диагноза весь путь должен быть выстроен логично, быстро и точно. Это дает пациенту шанс на раннее начало лечения, что существенно влияет на исход заболевания. Сегодня развитие технологий позволяет выявлять рак на доклинических стадиях, когда симптомов еще нет, а шанс на полное выздоровление – максимален.

КЛАССИФИКАЦИЯ ОПУХОЛЕЙ ПО TNM-СИСТЕМЕ

TNM-классификация – это международная система, применяемая для определения стадии злокачественного новообразования. Ее цель – объективно описать распространенность опухолевого процесса в организме, что помогает в выборе метода лечения, оценке прогноза и сравнении результатов терапии у разных пациентов.

Аббревиатура TNM расшифровывается следующим образом: T (tumor) – первичная опухоль, N (nodes) – регионарные лимфатические узлы, M (metastasis) – отдаленные метастазы. Показатель T оценивает размер и локализацию первичной опухоли. Он может варьироваться от T0 (опухоль не выявлена) до T4 (большое новообразование с распространением на соседние ткани и органы). Иногда используют приставку «is» – Tis (carcinoma in situ), что означает начальную, неинвазивную форму рака. Параметр N указывает на наличие и степень поражения ближайших лимфоузлов. N0 – лимфоузлы не поражены, N1–N3 – различная степень вовлеченности лимфатической системы в зависимости от количества и локализации узлов. Показатель M отвечает за наличие отдаленных метастазов: M0 – метастазы отсутствуют, M1 – выявлены метастатические очаги в отдаленных органах, например, в легких, печени, костях или мозге.

TNM-классификация применяется для большинства видов злокачественных опухолей, однако конкретные критерии внутри каждой категории могут отличаться в зависимости от типа и локализации рака. Например, классификация рака молочной железы будет отличаться от классификации рака легких или желудка. После определения всех трех параметров врач устанавливает клиническую стадию заболевания: от I стадии (ограниченная опухоль без метастазов) до IV стадии (наличие отдаленных метастазов и широко распространенный процесс). Эта система позволяет стандартизировать подход к лечению и вести единую медицинскую документацию, что особенно важно в международной практике и при научных исследованиях.

Система TNM регулярно обновляется с учетом новых медицинских данных, что делает ее максимально точной и актуальной. Использование данной классификации играет ключевую роль в планировании терапии: на ранних стадиях предпочтение отдается хирургии или локальным методам, на поздних – системной химио-, иммуно- или таргетной терапии. Правильное определение стадии по TNM – это основа успешного лечения и индивидуального подхода к каждому пациенту.

ХИМИОТЕРАПИЯ В ЛЕЧЕНИИ РАКА

Химиотерапия – один из основных методов лечения рака, который предполагает использование химических препаратов для уничтожения раковых клеток. Эти препараты воздействуют на быстро делящиеся клетки, что делает химиотерапию эффективной против большинства злокачественных опухолей. Тем не менее, химиотерапия не всегда является универсальным решением, так как она влияет не только на опухолевые клетки, но и на здоровые ткани, что может вызывать побочные эффекты.

Препараты химиотерапии действуют на клеточном уровне, нарушая процессы деления клеток и провоцируя их смерть. Это достигается путем воздействия на молекулы ДНК, что приводит к нарушениям в их репликации и транскрипции. Однако раковые клетки могут развивать устойчивость к химическим агентам, что делает лечение менее эффективным с каждым циклом терапии. Это один из факторов, почему химиотерапия часто комбинируется с другими методами лечения, такими как лучевая терапия или иммунотерапия.

Существует несколько групп химиопрепаратов, каждая из которых имеет свой механизм действия. Алкилирующие средства повреждают ДНК клеток, антиметаболиты вмешиваются в синтез ДНК, а препараты, нарушающие микротрубочки, препятствуют клеточному делению. Все это подбирается в зависимости от типа опухоли, стадии заболевания и общего состояния пациента. Одной из основных проблем химиотерапии является ее токсичность для здоровых клеток. Особенно чувствительны к химиопрепаратам клетки, которые быстро делятся: это клетки костного мозга, волосяных фолликулов, слизистой оболочки кишечника и др. Именно поэтому побочные эффекты химиотерапии включают анемию, выпадение волос, тошноту, рвоту, ослабление иммунной системы и инфекционные заболевания.

Важно отметить, что современные препараты и методы лечения позволяют снизить эти побочные эффекты и повысить эффективность терапии. Химиотерапия применяется как при лечении локализованных опухолей, так и при метастатических процессах. В первом случае ее используют для уничтожения оставшихся опухолевых клеток после хирургического вмешательства или лучевой терапии, чтобы предотвратить рецидив.

При метастазах химиотерапия может значительно снизить размер опухоли и улучшить качество жизни пациента. Современные тенденции в химиотерапии включают разработку таргетных препаратов, которые воздействуют на конкретные молекулы, участвующие в росте опухоли, и иммунотерапии, которая помогает организму активировать иммунный ответ против раковых клеток. Это позволяет минимизировать побочные эффекты и повысить точность лечения.

Химиотерапия остается важным и эффективным методом лечения рака, но, как и любой другой метод, она требует внимательного подхода и индивидуальной настройки для каждого пациента, с учетом особенностей его заболевания и состояния организма.

ОСНОВНОЙ ПРИЗНАК
ЗЛОКАЧЕСТВЕННОСТИ

Метастазирование – это процесс распространения злокачественной опухоли за пределы первичного очага в другие органы и ткани. Это один из основных признаков злокачественности и главный фактор, ухудшающий прогноз. Большинство смертей при онкологических заболеваниях связано именно с метастазами, а не с самой первичной опухолью.

Процесс начинается с того, что опухолевые клетки приобретают способность проникать в окружающие ткани, разрушая базальную мембрану и межклеточные контакты. Затем они попадают в кровеносные или лимфатические сосуды, путешествуют по организму и оседают в новых местах, где начинают формировать вторичные опухоли. Эти новые очаги могут быть такими же активными, как и первичная опухоль, а иногда даже более агрессивными.

Существуют три основных пути метастазирования: гематогенный (через кровь), лимфогенный (через лимфу) и имплантационный (контактный). Гематогенный путь чаще всего используется при саркомах и опухолях внутренних органов — метастазы появляются в легких, печени, костях, мозге. Лимфогенное распространение типично для карцином — опухолевые клетки распространяются через лимфатические сосуды в регионарные и отдаленные лимфоузлы. Имплантационный путь встречается при опухолях брюшной и грудной полости, когда клетки просто оседают на серозных оболочках.

Метастазы могут проявляться по-разному: болями в костях, нарушением функции органов, слабостью, анемией, потерей массы тела. Иногда они обнаруживаются раньше самой первичной опухоли. Для диагностики используются методы КТ, МРТ, сцинтиграфия, ПЭТ, а также биопсия вторичных очагов. Все это позволяет точно определить стадию заболевания и выбрать подходящую стратегию лечения.

Лечение метастазов зависит от их локализации, количества и чувствительности к терапии. Оно включает химиотерапию, таргетную терапию, иммунотерапию, лучевое воздействие и в некоторых случаях – хирургическое удаление. Важно понимать, что даже при наличии метастазов возможно добиться длительной стабилизации процесса или ремиссии. Метастазирование – сложный биологический процесс, зависящий от многих факторов, включая свойства самих опухолевых клеток, состояние сосудистой системы и иммунного ответа. Поэтому онкология стремится не только лечить уже появившиеся метастазы, но и разрабатывать стратегии их раннего выявления и профилактики.

ПАТОМОРФОЛОГИЯ
ЗЛОКАЧЕСТВЕННЫХ ОПУХОЛЕЙ

Патоморфология злокачественных опухолей – это раздел, изучающий строение опухоли на клеточном и тканевом уровне. Именно морфологические особенности позволяют отличить доброкачественные образования от злокачественных, определить тип рака и выбрать тактику лечения. Злокачественные опухоли характеризуются рядом специфических признаков: клеточной атипией, инвазивным ростом и способностью к метастазированию.

Клеточная атипия – это нарушение нормального строения клеток. Они теряют привычную форму, становятся крупнее, ядра увеличиваются, хроматин сгущается, нарушается соотношение ядра и цитоплазмы. Такие клетки могут бесконтрольно делиться и не подчиняются сигналам, регулирующим рост. В опухоли часто наблюдаются митозы – процессы деления клеток, причем не всегда правильные. Эти изменения делают опухоль агрессивной и склонной к быстрому прогрессированию. Инвазивный рост – второй важный признак. Он означает, что опухоль прорастает в окружающие ткани, разрушая их структуру. В отличие от доброкачественных опухолей, которые имеют чёткую капсулу и растут, оттесняя соседние ткани, злокачественные образования врастают в сосуды, мышцы, кости и нервы. Это делает их труднодоступными для хирургического удаления и способствует раннему появлению метастазов. По типу ткани, из которой происходит злокачественная опухоль, они делятся на несколько основных групп.

Карциномы – опухоли из эпителиальной ткани, наиболее распространены (например, рак кожи, лёгких, желудка). Саркомы – из соединительной, костной или мышечной ткани, встречаются реже, но более агрессивны. Лейкозы и лимфомы – опухоли из кроветворных и лимфоидных клеток, часто системные. Каждая группа имеет свои морфологические особенности и требует особого подхода. Для диагностики опухолей используется гистологическое и цитологическое исследование.

Биопсия – основной метод, позволяющий взять кусочек ткани для изучения под микроскопом. Дополнительно применяются иммуногистохимия и молекулярные методы, чтобы уточнить тип опухоли, степень дифференцировки и чувствительность к препаратам. Морфология также помогает определить степень злокачественности: высокодифференцированные опухоли ближе по строению к нормальной ткани и развиваются медленно, низкодифференцированные – агрессивны и опасны. Знание патоморфологии критично при выборе лечения, составлении прогноза и оценке эффективности терапии. Чем точнее установлен морфологический диагноз, тем более персонализированным будет подход к пациенту.

МЕТАСТАЗИРОВАНИЕ ОПУХОЛЕЙ

Метастазирование – это процесс распространения злокачественных клеток из первичной опухоли в другие части организма. Оно считается ключевым признаком злокачественности и основной причиной летального исхода при раке.

Метастазы могут появляться в разных органах и тканях, нарушая их работу и значительно осложняя лечение. Процесс начинается с того, что опухолевые клетки теряют связь с основным массивом опухоли, разрушают межклеточные контакты и проникают в кровеносные или лимфатические сосуды. Дальше они перемещаются по току крови или лимфы, «оседают» в другом месте и формируют вторичные очаги роста. Этот путь проходит несколько стадий: инвазия, проникновение в сосуд, циркуляция, выход из сосуда и закрепление в новом органе. Каждая из этих стадий требует от клеток специальных свойств, что делает метастатический процесс сложным и агрессивным.

Существует три основных пути метастазирования: лимфогенный (через лимфатические сосуды – характерен для раков кожи, груди), гематогенный (по крови – часто встречается при саркомах, раке лёгких, печени) и имплантационный (перенос клеток по серозным оболочкам, например, в брюшной или плевральной полости).

Некоторые опухоли имеют избирательную склонность к метастазированию в определённые органы. Например, рак простаты часто метастазирует в кости, рак легких – в мозг, печень и надпочечники, а рак желудка – в яичники или брюшину. Метастазы могут проявляться как сразу при диагностике, так и спустя месяцы или годы после удаления первичной опухоли. Это зависит от особенностей опухоли, иммунитета пациента и наличия благоприятных условий в органах-мишенях. Метастатические очаги часто отличаются по строению и чувствительности к лечению от первичной опухоли, что требует повторной диагностики и корректировки терапии.

Выявление метастазов проводится с помощью КТ, МРТ, ПЭТ и биопсии подозрительных очагов. Наличие отдаленных метастазов обозначается как M1 по TNM-системе и автоматически означает IV стадию, при которой чаще применяется паллиативное или системное лечение. Знание механизмов метастазирования важно для создания препаратов, способных блокировать этот процесс, и для раннего обнаружения распространения болезни. Контроль над метастазами — один из ключевых факторов, определяющих выживаемость и качество жизни онкологических пациентов.

ИММУНИТЕТ И ОПУХОЛЬ

Связь между иммунной системой и опухолью – один из ключевых аспектов современной онкологии. Иммунитет не просто защищает организм от инфекций, он также играет важную роль в распознавании и уничтожении изменённых, потенциально опасных клеток, включая опухолевые. Но злокачественные клетки умеют «обманывать» иммунную систему и тем самым уклоняться от её контроля.

В норме иммунная система способна отличить здоровые клетки от атипичных, благодаря специфическим маркерам на поверхности. Основными защитниками здесь выступают Т-лимфоциты, NK-клетки (естественные киллеры), макрофаги. Они распознают чужеродные или поврежденные клетки, разрушают их и запускают воспалительную реакцию. Но опухолевые клетки со временем приобретают свойства, которые позволяют им избегать иммунного ответа: они снижают экспрессию антигенов, выделяют иммуносупрессивные вещества и даже «обучают» иммунные клетки работать на себя. Кроме того, опухоль может формировать так называемую иммуносупрессивную микросреду. Это особая зона вокруг опухоли, где подавляется активность иммунных клеток, повышается концентрация ингибирующих факторов и блокируется доступ Т-лимфоцитов. Таким образом, даже если иммунная система активна, она не может добраться до опухоли и уничтожить ее. Однако именно эти механизмы стали основой для развития новой группы лекарств – иммунотерапии.

Препараты, такие как ингибиторы контрольных точек (например, анти-PD-1, анти-CTLA-4), снимают «тормоза» с иммунной системы и позволяют ей вновь атаковать опухоль. Такой подход уже показал отличные результаты при меланоме, раке легких и почек. Иммунотерапия может быть эффективна даже там, где традиционная химиотерапия не работает. Также ведутся исследования в области вакцин против опухолей и клеточной терапии (например, CAR-T-клетки), где иммунные клетки пациента модифицируют в лаборатории и возвращают обратно для борьбы с раком.

Все это доказывает: иммунитет – не просто барьер, а мощное оружие против злокачественных процессов. Понимание взаимодействия опухоли и иммунной системы открывает новые горизонты в лечении рака, даёт шанс на долгую ремиссию или полное выздоровление даже при тяжёлых формах болезни.

ЭТИОЛОГИЯ И ПАТОГЕНЕЗ
ЗЛОКАЧЕСТВЕННЫХ ОПУХОЛЕЙ

Злокачественные опухоли развиваются в результате сложных нарушений клеточного деления и роста, которые происходят под действием внешних и внутренних факторов. Этиология – это причины возникновения опухолей, а патогенез – механизм, по которому происходит преобразование нормальной клетки в опухолевую.

Одной из главных причин считается воздействие канцерогенов – химических веществ, радиации и вирусов, способных вызывать мутации в генетическом аппарате клетки. Эти мутации могут быть как приобретенными, так и наследственными. Опасность в том, что вначале мутации могут никак не проявляться, а накапливаться годами. В определенный момент запускается процесс неконтролируемого деления клетки, и возникает опухолевый клон. Внутренние факторы тоже играют роль: это гормональные нарушения, аутоиммунные процессы, наследственная предрасположенность, снижение иммунного надзора. Также важны факторы окружающей среды: курение, неправильное питание, хронические воспаления, стресс, контакт с вредными веществами. Опухолевый процесс проходит несколько стадий: инициация (повреждение ДНК), промоция (активизация мутаций) и прогрессия (рост опухоли, инвазия в окружающие ткани и метастазирование). Клетки теряют нормальные сигналы, перестают «слушаться» организм, игнорируют сигналы остановки роста и начинают вырабатывать собственные ферменты для разрушения тканей. Они активно питаются, растут быстрее обычных и могут проникать в лимфатическую и кровеносную систему, разносясь по организму.

На молекулярном уровне нарушаются гены-супрессоры опухолей (например, p53), активируются онкогены и нарушается работа апоптоза — естественной гибели клеток. Это позволяет опухолевым клеткам жить дольше и уклоняться от иммунной системы. Поэтому опухоли становятся все более агрессивными и устойчивыми к лечению. Понимание этиологии и патогенеза важно не только для диагностики, но и для разработки новых методов профилактики и терапии — от генной терапии до таргетных препаратов, направленных на конкретные молекулярные сбои в опухолевых клетках. Чем лучше изучены механизмы развития рака, тем выше шансы эффективно воздействовать на него ещё до появления симптомов.

ОПУХОЛЕВАЯ ИНТОКСИКАЦИЯ

Опухолевая интоксикация – это общее токсическое состояние организма, возникающее в результате распада опухолевой ткани и воздействия продуктов ее жизнедеятельности.

Это одно из наиболее тяжелых осложнений онкологических заболеваний, особенно на поздних стадиях, когда опухоль активно растёт, нарушает обмен веществ и выделяет в кровь множество биологически активных веществ. Состояние может возникать как спонтанно, так и после начала противоопухолевой терапии (например, химиотерапии), которая ускоряет гибель клеток и выброс токсинов в кровь.

Основной механизм заключается в том, что при распаде опухоли в кровь попадают белки, ферменты, мочевая кислота, калий, фосфаты и другие вещества. Они нарушают работу печени, почек, сердца и ЦНС. В ответ иммунная система пытается справиться с «завалом», но при большом количестве токсинов наступает истощение, развивается воспаление и происходит системное поражение органов. Чаще всего это проявляется в виде слабости, тошноты, потери аппетита, анемии, повышения температуры, болей в теле, нарушений сна, раздражительности, потливости. При тяжелой интоксикации возможны судороги, нарушение сердечного ритма и почечная недостаточность. Это состояние особенно опасно у ослабленных пациентов, у которых нарушен водно-солевой баланс и снижены ресурсы организма.

При массивной опухолевой массе интоксикация может появиться даже без лечения. А при агрессивной химиотерапии возникает так называемый синдром лизиса опухоли, который требует срочной медицинской помощи. Он сопровождается резким повышением уровня мочевой кислоты, креатинина, гиперкалиемией, гипофосфатемией и может привести к острому поражению почек и сердца. Лечение опухолевой интоксикации требует комплексного подхода: дезинтоксикационной терапии (внутривенное вливание растворов), гемодиализа при почечной недостаточности, приёма сорбентов, витаминов, гепатопротекторов и коррекции электролитных нарушений. Важно также правильно планировать противоопухолевое лечение, чтобы не допустить слишком быстрого распада опухоли и контролировать состояние пациента на всех этапах. Профилактика включает достаточное питье, диету, мониторинг лабораторных показателей и плавное начало терапии. Своевременное распознавание симптомов и адекватная поддержка позволяют избежать тяжелых осложнений и улучшить качество жизни пациента.

По материалам Батыровой Л.М., г. Астана, Поликлиника №15

ЖАСТАР САЯСАТЫ

КУРСАНТТАРДЫҢ ӘСКЕРИ МАШЫҚТАНУЫ ҚОРЫТЫНДЫЛАНДЫ

ҚР ҰҚК Шекара қызметінің Панфилов ауданы бойынша шекара басқармасында ҚР ҰҚК Шекара академиясының курсанттарының әскери машықтануының аяқталуына арналған қорытынды жиналысы өтті.

Әскери машықтану – курсанттар үшін теориялық білімдерін тәжірибемен ұштастырып, болашақ офицер ретінде алғашқы кәсіби дағдыларын қалыптастыратын маңызды кезең. Бірнеше күндер бойы курсанттар шекара бөлімшелерінде шынайы әскери өмірмен танысып, жауынгерлік кезекшілік жүргізу, қару-жарақпен жұмыс істеу, шекараны күзету тәсілдері бойынша тәжірибе жинақтады.

Жиналыс барысында Панфилов ауданы бойынша шекара басқармасының басшылығы курсанттардың әскери дайындық деңгейіне оң баға беріп, үздік нәтиже көрсеткендерін атап өтті. Сондай-ақ, курсанттар тарапынан да алғыс сөздер айтылып, тәжірибе барысында алған әсерлерімен бөлісті.

Аталған жиын жас курсанттардың әскери жолдағы алғашқы белесін сәтті еңсеріп, шекара шебінде ел қорғаны болуға бір қадам жақындағанының белгісі болды.

ҚР ҰҚК Шекара қызметі
Жетісу облысы бойынша департаменті

ҚАРЫЗСЫЗ ҚОҒАМ

НЕСИЕ МӘСЕЛЕЛЕРІ ШЕШІЛУДЕ

«AMANAT» партиясы халық арасында кеңінен сұранысқа ие партиялық жобалардың бірі – «Қарызсыз қоғам» жобасын жүзеге асыру жұмысын жалғастыруда.

«Халықтың қаржылық сауаттылық деңгейін арттыруға бағытталған қаржылық білім беру жүйесін қалыптастыру, әсіресе шалғай аудандардың тұрғындары үшін аса маңызды. Бүгінде біз облыс орталығынан емес, ауыл тұрғындарынан оқытудан бастап жатырмыз. Азаматтар көбіне несие аларда тиімді мөлшерлеменің деңгейін түсінбейді, мерзіміне және несиені қайтару шарттарына назар аудармайды, салдарынан несиені қайтаруда қиындықтарға кезігіп жатады. Біз тұрғындарға несие алу және оның төлем жолдарының жеңіл тұсын да үйретуге әзірміз», – дейді Жетісу өңірі бойынша жоба жетекшісі Замзагүл Сламбекова.

Жоба аясында іске қосылған қызметтер:

- Байланыс орталығы;
- Заңгерлік қызметтер;
- Гибридті (онлайн және офлайн) оқыту форматы.

Биыл қарызын 90 күннен асырып төлей алмай жүрген азаматтарды оқытуға басымдық берілуде. «AMANAT» партиясының бастамасымен жүзеге асырылып жатқан жоба аясында биыл Жетісу облысында 10 300 адамды оқыту көзделген. Оның ішінде 7210 тұрғын онлайн форматта, ал 3090 адам офлайн оқытылатын болады.

Назерке ӘДІЛБЕКОВА

ХАБАРЛАНДЫРУ

ЖЕТІСУДА МЕМЛЕКЕТТІК КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ ТАРАПЫНАН БҰЗУШЫЛЫҚ АНЫҚТАЛДЫ

Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігінің Жетісу облысы бойынша департаменті Ескелді және Алакөл ауданы әкімдіктерінің қаулыларының жобаларын қарау барысында «Қарабұлақжылу» және «Алакөл» ШЖҚ МКК қызмет түрлері Үкіметтің 28.12.2015 жылғы №1095 қаулысына сәйкес келмейтінін анықтады.

Бұдан басқа, осы нарық субъектілерінде монополияға қарсы органның келісімі жоқ, бұл Қазақстан Республикасының бәсекелестікті қорғау саласындағы заңнамасының талаптарын бұзады.

Анықталған бұзушылықтарға байланысты департамент жіберілген сәйкессіздіктерді жою туралы нұсқамалар шығарды.

Қазіргі уақытта нұсқамалар толық көлемде орындалды.

ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫНДА КВАЗИМЕМЛЕКЕТТІК СЕКТОР СУБЪЕКТІСІНІҢ ІС-ӘРЕКЕТТЕРІНДЕ БӘСЕКЕЛЕСТІК ТАЛАПТАРЫН БҰЗУ БЕЛГІЛЕРІ АНЫҚТАЛДЫ

Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігінің Жетісу облысы бойынша департаменті, «Жетісу «ӘКК» АҚ іс-әрекеттерінде бәсекелестікті қорғау саласындағы заңнама талаптарын бұзу белгілері бар екенін анықтады. Бұл өз кезегінде нарық субъектісіне белгілі бір сатушылардан (өнім берушілерден) тауарларды бірінші кезекте сатып алу, сондай-ақ әлеуметтік маңызы бар өнімдерді жекелеген жеткізушілерге негізсіз жеңілдіктер беру фактілерін анықтады, бұл нарықта тең емес жағдайлар туғызды.

Анықталған бұзушылықтар негізінде Департамент «Жетісу «ӘКК» АҚ-ға тиісті хабарлама жіберді – нәтижесінде шарттарға артықшылықтарды жоятын түзетулер енгізілді.

Қосымша хабарлаймыз, «Жетісу» ӘКК» АҚ өңірдегі ӘМАТ бағасын тұрақтандыру бойынша функцияларды орындайды.

Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігінің Жетісу облысы бойынша департаменті

ЗАҢ МЕН ТӘРТІП

БОЛАШАҚҚА КЕСІРІ ТИМЕСІН

Сыбайлас жемқорлықпен күресу Қазақстанның бүгінгі күнгі күрделі мәселесі болып отыр. Үлкен әлеуметтік қасірет болып табылатын ол саяси даму тұрғысынан бір-біріне ұқсамайтын әлемдегі барлық елдердің қай-қайсысын да қатты алаңдататыны анық.

Жемқорлық – мемлекеттің, қоғамның дамуына тежеу болатын, болашағына кесірін тигізетін індет. Сыбайлас жемқорлықпен күресу бүгінгі күннің күрделі мәселесі болып отыр. Оған осы бастан тоқтау қоймаса мемлекетте тұрақты өсіп-өркендеу болмайды. Сыбайлас жемқорлықпен түбегейлі күресу үшін халықтың құқықтық сауатсыздығын жоятын, құқықты түсіндіру жұмысының сапасын арттырудың маңызы зор. Қазақстан Республикасының мемлекеттік саясатының негізі басымдықтарының бірі осы зұлымдықпен күресу болып табылады. Біздің қоғамда сыбайлас жемқорлыққа орын жоқ. Қоғамның барлық күш-жігерін біріктіріп, осы дерттің одан әрі таралмауы үшін оған бөгет болудың барлық амалдарын қолдану арқылы ғана бұл құбылысқа тиімді түрде түбегейлі қарсы тұруға болады. Сондықтан сыбайлас жемқорлықпен күресу барлық Қазақстан Республикасы азаматтарының азаматтық борышы және адамгершілік міндеті деп білуіміз керек. Біз қазір жаңаша өмір сүріп жатырмыз. Жаңа қоғамның сипаты іскерлік болса, бұл жолда жетістіктеріміз де баршылық. Ал шешімі күрделі әлеуметтік мәселелер де бар. Қоғам өмірінде түбегейлі шешімі табылмай тұрған мәселе, ол-сыбайлас жемқорлық.

Сыбайлас жемқорлық әлеуметтік – экономикалық даму, нарықтық экономиканы құру инвестициялар тарту процесін баяулататын және демократиялық мемлекеттің саяси және қоғамдық институттарына кері әсер ететін, елдің даму болашағына айтарлықтай қауіп төндіретін құбылыс. Президент биылда «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру – мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты өзінің Қазақстан халқына Жолдауында «демократиялық қоғам жағдайында қылмыс пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес ерекше мәнге ие болады» деп атап көрсетті. Яғни, бұл мемлекеттің осы жағымсыз құбылысты жою бағытындағы кешенді және жүйелі күрес жүргізу саясаты жанданып, әрі қарай жалғасын табады деген сөз.

Шнаргул ТИЛЕУМБЕТОВА,
«Талдықорған қаласының жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» мемлекеттік мекемесінің жұмыспен қамту және әлеуметтік көмек секторының бас маманы

Төлеубай ШЕКТІБАЕВ

(20.11.1925 - 23.05.2025)

Ұлы Отан соғысының ардагері, майдангер Төлеубай Шектібаев 1925 жылғы 20 қарашада Семей облысы, Жарма ауданына қарасты Скотовод кентінде дүниеге келген. Балалық шағы сол өңірде өтті. Мектепте 7-сынып оқып жүрген кезінде Ұлы Отан соғысы басталып, білімін жалғастыруға мүмкіндік болмай қалады. Елдегі «Бәрі де майдан үшін!» деген ұранмен еңбек еткен ауылдастары қатарында егін және мал шаруашылығында табанды еңбек етіп, тылдағы қажырлы еңбегімен көзге түсті.

1943 жылы 18 жасқа толғанда, әскери комиссариаттың шақыртуымен әскер қатарына алынды. Алғашқы дайындықтан өткеннен кейін Қиыр Шығыс шекарасында, Амур өзені маңында жау шекарасын күзетуге жіберілді. Кейінірек Беларусь майданы құрамында болып, Венгрияның Балатон көліне дейін жетіп, неміс басқыншыларына қарсы ұрыстарға қатысты.

1945 жылы Қиыр Шығыс майданына ауыстырылып, 83-атқыштар дивизиясының құрамында жапон армиясына қарсы күресіп, Харбин қаласының азат етілуіне де қатысады. Көптеген ерліктер көрсетіп, майданнан аман-есен оралып, 1945 жылдың мамыр айында Жеңіс туымен туған еліне оралды.

Соғыстан кейін елді қалпына келтіру ісіне белсене араласты. Семей өңіріндегі ауыл шаруашылық техникумында білім алып, еңбек ете жүріп Алматы зооветеринарлық институтын сырттай оқып бітіріп, зоотехник мамандығын иеленді. Мал шаруашылығын дамыту жолында аянбай еңбек етті.

Еңбектегі жетістіктерінің арқасында түрлі лауазымды қызметтер атқарды: экономист, партия комитетінің хатшысы, кеңестік шаруашылық директоры, ауыл кеңесінің төрағасы сынды жауапты қызметтерде болды. Адал еңбегі үшін бірнеше мәрте марапатталып, ауыл шаруашылығын дамытуға сүбелі үлес қосты.

Марапаттары қатарында І дәрежелі «Отан соғысы» ордені, «Ерлігі үшін», «Ерен еңбегі үшін» медальдары және көптеген мерейтойлық медальдар бар. Бұл марапаттар оның ерлігі мен еңбегінің лайықты бағаланғанының айғағы.

1958 жылы Роза Манапқызымен отбасын құрып, тату-тәтті өмір сүрді. Отбасында 4 ұл, 3 қыз тәрбиелеп өсірді. 12 немере мен 12 шөберенің сүйікті атасы болды.

Марқұмның жатқан жері жайлы, иманы саламат болсын. Отбасы қайғысына ортақтасып, көңіл айтамыз.

Талдықорған қаласының әкімдігі

Талдықорған қалалық мәслихаты Ұлы Отан соғысының ардагері, майдангер

Төлеубай Шектібаевтың

қайтыс болуына байланысты туған-туыс, балаларының қайғысына ортақтасып, көңіл айтады.

Талдықорған қалалық ардагерлер кеңесі Отан соғысының ардагері, көптеген медальдардың иегері

Төлеубай Шектібаевтың

қайтыс болуына байланысты балаларына, туған-туыстарына, артындағы немерелеріне көңіл айтады. Жатқан жері жайлы, топырағы торқа болсын.

Талдықорған қаласының Қоғамдық кеңесі Отан соғысының ардагері

Төлеубай Шектібаевтың

қайтыс болуына байланысты балаларына, жақын-жуықтарының қайғысына ортақтасып, көңіл айтады.

МЕНШІК ИЕСІ: «ТАЛДЫҚОРҒАН ТАҢЫ» ЖШС

Талдықорған
Газет 1992 жылдың 2-ші наурызынан шыға бастады

ДИРЕКТОР - БАС РЕДАКТОР
НҰРШАНОВА
ГҮЛЖАНАТ МЫРЗАЛЫҚЫЗЫ

Таралу аумағы: Қазақстан Республикасы
Телефондар: Жауапты хатшы 40-11-02
E-mail: taldyk@bk.ru
Газет аптасына бір рет - жұма күні шығады.
ОСЫ ШЫҒАРЫЛЫМНЫҢ ТАРАЛЫМЫ - 5 050 дана.
Тапсырыс №569 Индекс 65771

БІЗДІҢ МЕКЕНЖАЙЫМЫЗ: Талдықорған қаласы, Ж. Балапанов көшесі, 28-үй. 4-қабат

- Газет Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігі байланыс, ақпараттандыру және ақпарат комитетінде 2015 жылғы 16 қарашада тіркеліп, №15702-Г куәлігі берілген. Алғашқы есепке қою кезіндегі нөмірі мен мерзімі №712.11.02.1992.
- Қазақ және орыс тіліндегі қоғамдық-саяси, әлеуметтік - экономикалық апталығы.
- «Талдықорған» газетінің компьютер орталығында теріліп, беттеледі.
- Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді.
- Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.
- «Талдықорған» газетінде жарияланған материалды өзге басылым рұқсатсыз пайдаланбайды.
- Газетке басылатын материалдар аптаның әр бейсенбісінде сағат 12:00-ге дейін қабылданады.
- Газет «Алматы-Болашақ» АҚ филиалы «Офсет» баспаханасында басылады.
- Талдықорған қ., Қабанбай батыр к-сі, 32 үй.